

Vergaderjaar 2014–2015

34 200 XVII

Jaarverslag en slotwet Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2014

Nr. 6

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 9 juni 2015

De algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over het Jaarverslag Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2014 (Kamerstuk 34 200 XVII, nr. 1).

De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 5 juni 2015. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Wiskerke

Vraag 1

Hoe bent u in 2014 omgegaan met landen die weigerden mee te werken aan de terugkeer van uit die landen afkomstige uitgeprocedeerde illegalen?

Antwoord 1

Er heeft met herkomstlanden een voortdurende en intensieve dialoog plaats. Voor landen die onvoldoende meewerken, wordt terugkeer in alle bilaterale contacten en op verschillende niveaus opgebracht. De Nederlandse vertegenwoordigingen in deze landen spelen hierbij een belangrijke rol, maar terugkeer wordt ook opgebracht tijdens bijvoorbeeld handelsmissies of politieke consultaties. Er wordt steeds gekeken welke middelen kunnen worden ingezet om de samenwerking op het gebied van terugkeer te verbeteren. Landen die beter meewerken aan gedwongen terugkeer komen in aanmerking voor extra ondersteuning («meer voor meer») op migratie-terrein. Het kan dan onder meer gaan om ondersteuning bij re-integratie van terugkeerders, verbetering van grensbewaking of capaciteitsopbouw van migratiediensten. Een voorbeeld hiervan is Somalië, waarbij Nederland cofinanciering (uit OS-middelen) van een project ter versterking van de Somalische immigratiedienst voorwaardelijk heeft gesteld aan betere medewerking aan terugkeer. Naast de bilaterale samenwerking met herkomstlanden heeft het kabinet in 2014 het initiatief genomen om een gezamenlijke EU-benadering van herkomstlanden van migranten op de Europese agenda te krijgen. Op dit moment bezien de Europese Commissie en de EU-lidstaten hoe invulling gegeven kan worden aan een pilot ten aanzien van enkele herkomstlanden. Ook hier is de «meer voor meer» benadering het uitgangspunt. Ook is terugkeer geadresseerd binnen diverse Europese migratiedialogen. Terugkeer staat bijvoorbeeld nadrukkelijk genoemd in de politieke verklaringen die in 2014 zijn aangenomen op de ministeriële conferenties in het kader van het EU-Afrika Partnerschap en het Rabat Proces. Verder neemt Nederland deel aan verschillende EU Mobiliteitspartnerschappen waar eveneens aandacht is voor de bestrijding van illegale migratie, inclusief de terugname van eigen onderdanen. Binnen deze partnerschappen heeft Nederland ook in 2014 bijgedragen aan enkele projecten die terugkeer en re-integratie ondersteunen, bijvoorbeeld in Armenië. Met verschillende Europese en internationale partners wordt intensiever opgetrokken om landen van herkomst gezamenlijk te benaderen. Dit gebeurt in wisselende samenstellingen. Ook heeft in 2014 op operationeel niveau meer Europese samenwerking richting herkomstlanden plaatsgevonden, onder meer via een door Nederland geïnitieerd netwerk van nationale terugkeerdiensten. In 2014 zijn de EU terug- en overnameovereenkomsten in werking getreden met Armenië, Azerbeidzjan en Turkije, alsmede de Benelux terug- en overnameovereenkomst met Kosovo.

Vraag 2

Op welke wijze is de politie en justitiële sector in Syrische gebieden onder controle van de gematigde oppositie concreet versterkt? Om welke geografische gebieden gaat het? En om welke groeperingen gaat het?

Antwoord 2

Met de bijdrage van Nederland, die voor 2014 en 2015 gezamenlijk EUR 6 miljoen bedraagt, wordt de opbouw van een onafhankelijke, neutrale en moderne politiemacht ondersteund in delen van op het regime bevrijde gebieden die onder gematigd bewind staan in de provincies Aleppo, Idlib en Latakia. Bij deze steun gaat het niet om specifieke groeperingen. De steun bestaat uit training, uitrusting (uniformen, computers, communicatieapparatuur, transportmiddelen) en een onkostenvergoeding. Tot nu toe ontvangen enkele tientallen politiebureaus steun uit dit programma.

Daarnaast wordt actieve samenwerking met de lokale gemeenschappen (meestal via de *local councils*) bevorderd. Het doel is dat de Syrische bevolking van deze gemeenschappen de beschikking heeft over een politie die betrouwbaar, zichtbaar en effectief is, en die oog heeft voor de noden van de bevolking. De Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Nederland dragen bij aan dit programma.

Vraag 3

Wat is de huidige stand van zaken betreffende het Vrijhandelsverdrag tussen de EU en de VS (TTIP)? Kunt u een tijdlijn voor toekomstige stappen geven?

Antwoord 3

Sinds juli 2013 hebben er negen onderhandelingsrondes plaatsgevonden, waarvan de laatste in de week van 20 april in New York. De volgende ronde vindt in juli plaats in Brussel. In de laatste en ook de aankomende ronde zal over de volle breedte van het akkoord gesproken worden, met uitzondering van investeringbescherming en ISDS. De onderhandelende partijen hebben tot doel gesteld om in 2015 op alle terreinen zoveel mogelijk voortgang te boeken. In het najaar zullen de onderhandelaars de balans opmaken om op basis daarvan het vervolgproces te bepalen.

Vraag 4

Klopt het dat investeerders uit de EU tot nu toe het meeste gebruik maken van investeringsgeschillenbeslechtingssystemen (ISDS) bij geschillen tussen investeerders en staten?

Antwoord 4

Op basis van gegevens van de UNCTAD (*United Nations Conference on Trade and Development*) blijkt dat het een historische trend is dat met name investeerders uit ontwikkelde landen – in het bijzonder uit de VS, Canada en de EU – het meeste gebruik maken van het Investeerder-Staat geschillenbeslechtingmechanisme. Meer dan 80 procent van alle ISDS-claims tot nu toe zijn aanhangig gemaakt door investeerders uit die landen. Voor een volledig overzicht verwijs ik u naar *UNCTAD IIA issues note, Recent Trends in IIA's and ISDS, No. 1, februari 2015*, http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/webdiaepcb2015d1_en.pdf.

Vraag 5

Kunt u een overzicht sturen van aanvragen uit het Dutch Good Growth Fund (DGGF), met daarin de volgende gegevens:

- hoeveel aanvragen zijn er geweest in 2014 (sinds de invoeringsdatum 1 juli);
- de aanvragen uitgesplitst over de drie pijlers: Nederlandse bedrijven, fondsen waar bedrijven in ontwikkelingslanden aanspraak op kunnen maken en maatschappelijke organisaties;
- hoeveel van deze aanvragen zijn gehonoreerd en hoeveel zijn niet gehonoreerd?
- wat is de reden dat aanvragen niet zijn gehonoreerd? Aan welke voorwaarden werd in deze aanvragen niet voldaan?
- waarvoor is financiering aangevraagd?

Vraag 11

Hoeveel partijen deden een beroep op het fonds? Hoeveel ontvingen financiering?

Vraag 14

Hoe zijn uw ervaringen met aanvragen van Nederlandse ondernemers? Hoeveel Nederlandse ondernemers hebben een aanvraag gedaan bij het fonds? Hoeveel zijn hiervan toegekend? Hoe duidt u de resultaten?

Vraag 15

Hoe is de verhouding tussen Nederlandse en buitenlandse partijen die een aanvraag deden? Hoe ligt deze verhouding bij de toegekende

Antwoord 5, 11, 14, 15

Het DGGF is gestart per 1 juli 2014. Terugkijkend op 2014 is het te vroeg om algemeen geldende conclusies te trekken over de aanvragen die voor het DGGF ontvangen zijn. Over het functioneren van het DGGF ontvangt u, zoals toegezegd in de brief Ondernemen voor Ontwikkeling, dit najaar een brief. Hierin zal een uitgebreid beeld gegeven worden over de aanvragen die bij het DGGF zijn binnen gekomen, hoeveel daarvan zijn gehonoreerd en afgewezen en welke lessen getrokken kunnen worden uit de ervaringen die met het DGGF zijn opgedaan.

Met de kanttekening dat het DGGF in 2014 maar 6 maanden open stond kan op basis van de beschikbare informatie over de eerste maanden van het fonds het volgende beeld over de belangstelling voor het fonds gegeven worden. Tussen 1 juli 2014 en 31 december 2014 hebben zich ruim 100 Nederlandse ondernemers bij het fonds gemeld door het invullen van een zogenaamde Quick Scan (bedoeld om een eerste indruk te geven van de investerings- of exportplannen). Ook veel investeringsfondsen toonden in 2014 belangstelling om MKB-ers in lage en middeninkomenslanden te financieren. Voor dit onderdeel van het DGGF meldden zich 130 partijen.

Het aantal afgewezen partijen in 2014 was beperkt. Na indiening van de quickscans is met nagenoeg alle 100 ondernemers en alle 130 investeringsfondsen contact opgenomen over hun ingediende quickscan. Quickscans waarvan de inschatting was dat een succesvolle financiering op basis van de aangeleverde gegevens mogelijk was zijn in verdere behandeling genomen. Hieruit zijn inmiddels verschillende contracten voortgekomen.

Ondernemers en intermediaire fondsen die een quickscan indienden die niet direct geschikt waren voor financiering zijn verzocht aanvullende stappen te nemen zodat de voorgestelde projecten beter financierbaar onder het DGGF worden. Daarbij kan het zijn dat de ondernemer het advies heeft gekregen om de business case beter uit te werken of om de eigen financiële inbreng te vergroten.

Projecten die door het DGGF gefinancierd worden, worden minimaal 30 dagen voor finalisering van het project op de website van RVO bekendgemaakt. Door deze werkwijze hebben publieke partijen 30 dagen de tijd om eventuele bezwaren of aandachtspunten bij de voorgenomen transactie kenbaar te maken. Voorbeelden van projecten waar deze procedures inmiddels succesvol doorlopen zijn: verschillende tuinbouw projecten in Ethiopië, het bevorderen van toegang tot financiële diensten in India, het financieren van aquacultuur in Nigeria, het financieren van een katoenspinnerij voor kleine boeren in Ghana (zie ook www.rvo.nl/dggf). Ook zijn er in 2014 en begin 2015 verschillende intermediaire fondsen geselecteerd die lokale kredietverlening aan startende en doorgroeiende ondernemers gaan bevorderen. Voorbeelden zijn: het Grofin Small and Growing Businesses Fund, het Novastar Ventures East Africa Fund, het Aavishkaar Frontier Fund en het Investment Fund for Health in Africa II. Het betreft in totaal 21 transacties (stand van zaken per ultimo mei 2015).

Vraag 6

Wanneer verwacht u dat de investeringen uit het DGGF worden terugverdiend?

Vraag 16

Zijn er al projecten binnen het DGGF afgerond? Zo ja, zijn de verstrekte leningen uit het fonds terugbetaald? Hoe beoordeelt u de doelmatigheid van deze projecten?

Antwoord 6, 16

In 2014 zijn nog geen projecten binnen het DGGF afgerond of verstrekte leningen terugbetaald. Voor de beoordeling van de doelmatigheid van projecten is het daarmee nog te vroeg. Investerings die met ondersteuning van het DGGF tot stand komen, kennen een lange doorlooptijd, gerelateerd aan de grootte van het project en de aard van de investering. Op het niveau van de totale portefeuille is een aantal zaken vastgelegd. Voor lokale investeringen zal de gemiddelde looptijd 5 tot 7 jaar bedragen. Voor financiering van Nederlandse MKB-ers revolveert de totale portefeuille in 7 jaar. De terugverdientijd loopt daarmee gelijk op. In de *Mid Term Review* die ik ook noem in de antwoorden op de vragen 5, 11, 14 en 15 zal ik meer gedetailleerde informatie geven.

Vraag 7

Is er een jaarverslag gemaakt over het Dutch Good Growth Fund? Zo ja, wilt u dit naar de Kamer sturen met de beantwoording van deze vragen?

Vraag 18

Bent u bereid om uw jaarverslag aan werkgeversverenigingen in Nederland aan te bieden en hen te vragen om een reactie? Zo ja, bent u bereid deze reactie met uw duiding daarvan naar de Kamer te sturen?

Antwoord 7, 18

De drie fondsmanagers/uitvoerders maken op mijn verzoek jaarverslagen over de drie respectievelijke onderdelen van het DGGF. Op basis hiervan wordt de aan de Kamer toegezegde *Mid Term Review* over het DGGF opgesteld die u in het najaar van 2015 zult ontvangen (zie ook verwijzingen hiernaar in de antwoorden bij de vragen 5, 11, 14, 15 en 6, 16). Via de *Mid Term Review* wil ik de Kamer een zo compleet en actueel mogelijk beeld geven. Daarom wil ik ook minimaal 1 kalenderjaar van DGGF-activiteiten betrekken bij deze rapportage. De *Mid Term Review* zal vanzelfsprekend een publiek karakter hebben wat werkgeversverenigingen en andere geïnteresseerden de gelegenheid geeft hier op te reageren. Als daartoe aanleiding is zal ik hier met hen in gesprek gaan.

Vraag 8

Aan de hand van welke criteria wordt beoordeeld of aanvragers voldoen aan de voorwaarden zoals door u gepubliceerd?

Vraag 9

Zijn deze voorwaarden en criteria inzichtelijk voor partijen die een aanvraag doen?

Vraag 10

Zijn de voorwaarden en criteria aangepast na de opstart van het fonds?

Antwoord 8, 9, 10

De belangrijkste criteria die gehanteerd worden betreffen ontwikkelingsrelevantie, financiële haalbaarheid/revolverendheid en additionaliteit van de DGGF-bijdrage ten opzichte van de financiering uit de markt. Daarnaast moeten de aanvragen voldoen aan de voorwaarden van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze criteria zijn sinds de start van het fonds op 1 juli 2014 inzichtelijk gemaakt op de website van het DGGF (www.rvo.nl/dggf), o.a. middels aanvraagformulieren, informatiebrochures en gepubliceerde regelingen in de Staatscourant. Deze criteria zijn niet aangepast sinds de opstart van het fonds.

Vraag 12

Hebben «intermediate funds» een eigenstandige bevoegdheid om over aanvragen van lokale ondernemers te beslissen? Zo ja, wordt hun afweging nader door het departement getoetst?

Antwoord 12

De intermediaire fondsen waarin DGGF onderdeel 2 in investeert worden geselecteerd door de fondsmanager PwC/Triple Jump. Deze selectie vindt plaats op basis van de DGGF-doelstellingen en -criteria (zie ook vraag 8, 9 en 10). Afspraken hierover worden contractueel vastgelegd tussen de uitvoerder en het fonds. De intermediaire fondsen hebben vervolgens een eigenstandige bevoegdheid om over aanvragen van lokale ondernemers te beslissen, maar binnen de kaders van het contract met PwC/Triple Jump. Deze afweging wordt niet nader door het departement getoetst. De activiteiten van de intermediaire fondsen worden uiteraard gemonitord door de PwC/Triple Jump, onder andere middels inhoudelijke en financiële verslagen (inclusief accountantsverklaringen) van het intermediaire fonds en middels monitoringsbezoeken. PwC/Triple Jump rapporteert hierover aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Vraag 13

Kunnen Nederlandse ondernemers ook een direct beroep op financiering uit het fonds doen?

Antwoord 13

Nederlandse ondernemers kunnen direct een beroep doen op het DGGF voor financiering en garanties bij investeringen en verzekering en financiering van export.

Vraag 17

Waarom werd in 2014 18 miljoen euro uit het DGGF niet uitgegeven?

Antwoord 17

De behandeling van de vele aanvragen door Nederlandse ondernemers nam veel tijd in beslag onder andere wegens het uit onderhandelen van contracten tussen RVO en de bij de financieringen betrokken private financiers. Ook de onderhandelingen tussen de het DGGF, internationale investeerders en de door het DGGF geselecteerde intermediairs om de lokale kredietverlening te vergroten was tijd- en arbeidsintensief. Wij verwachten (en zien) dat dit in 2015 sneller zal gaan omdat financiers beter bekend zijn met de voorwaarden waaronder DGGF financiering mogelijk is. Verder was het zo dat 2014 het startjaar voor het DGGF was (opengegaan op 1 juli 2014). Dit maakte dat er nog enige onbekendheid over het fonds was onder Nederlandse ondernemers. Dit heeft er toe geleid dat er EUR 18 miljoen minder kon worden uitgegeven dan was begroot.

Vraag 19

Hoeveel bedroeg de directe en indirecte Nederlandse hulp aan Syrië in 2014? Hoeveel bedroeg de bijdrage van de andere EU landen/EU instituties aan de crisis in Syrië, uitgesplitst per land?

Antwoord 19

Nederland heeft in 2014 ruim EUR 53 miljoen gecommiteerd aan humanitaire hulp voor vluchtelingen en ontheemden door de Syrië crisis. Voor de berekening van de uitgaven van de overige niet-humanitaire hulp wordt voor de uitgavencijfers onderscheid gemaakt tussen activiteiten gericht op één land en activiteiten die meerdere begunstigde landen kennen, waarvoor een rekenkundig gemiddelde wordt gebruikt (totale uitgaven voor een activiteit gedeeld door het aantal begunstigde landen).

Voor de eerste categorie is in 2.014 EUR 4,2 miljoen uitgegeven aan Syrië. Voor de tweede categorie is in 2014 een bedrag van EUR 8,3 miljoen aan Syrië uitgegeven. Overigens komt een gedeelte van bovengenoemde bedragen ook ten goede van de buurlanden van Syrië vanwege de opvang van de vele vluchtelingen.

Wat betreft de indirecte humanitaire hulp heeft Nederland ongeoormerkte bijdragen gegeven aan o.a. ICRC, CERF, UNHCR en WFP. De totale uitgaven van ICRC in 2014 was CHF 1,2 miljard. De totale bijdrage van ICRC aan Syrië crisis was CHF 108,9 miljoen. Voor het ICRC is de Nederlandse algemene bijdrage EUR 39 miljoen geweest. Uit het CERF is er geen geld naar Syrië gegaan in 2014. De totale uitgaven van UNHCR in 2014 was USD 2,8 miljard. De totale bijdrage van UNHCR aan Syrië crisis was USD 141 miljoen. De Nederlandse bijdrage aan UNHCR was in 2.014 EUR 33 miljoen. De totale uitgaven van WFP in 2014 was USD 5,5 miljard. De totale bijdrage van WFP aan de Syrië-crisis was ongeveer USD 1,4 miljard. Voor WFP was de Nederlandse algemene bijdrage in 2.014 EUR 36 miljoen.

Onderstaand treft u twee tabellen aan met de uitgaven van de EU-landen aan humanitaire hulp aan Syrië en de buurlanden. Niet alle landen geven volledige openheid van zaken over hun overige niet-humanitaire bijdrage aan Syrië. Het is derhalve niet mogelijk om een overzicht te geven van de overige hulp die wordt gegeven aan Syrië door de EU-landen. In 2014 bedroegen de committeringen t.b.v. Syrië vanuit het Europees Nabuurschapsinstrument EUR 61,3 miljoen. Het ging hierbij om steun aan het maatschappelijk middenveld (EUR 15 mln.), een *needs assessment* van schade die is aangericht door het conflict (EUR 2 miljoen), onderwijs (EUR 2 miljoen), steun in het levensonderhoud van de Syrische bevolking (EUR 4,1 miljoen) en een bijdrage aan het EU trust fonds m.b.t. de Syrië-crisis (EUR 20 miljoen). Bovendien werden Syrische vluchtelingen in Libanon en Jordanië ondersteund. In Jordanië ging het daarbij om een committering van EUR 66 miljoen en in Libanon om ruim EUR 73 miljoen.

Humanitaire hulp uitgaven per land aan Syrië (2014)

Land	USD
ECHO	197.502.611
Verenigd Koninkrijk	151.109.814
Duitsland	137.004.242
Nederland	59.674.445
Zweden	31.721.354
Zwitserland	31.229.359
Noorwegen	26.801.553
Frankrijk	23.848.625
Italië	13.370.826
Denemarken	12.317.469
Belgie	10.177.222
Spanje	7.148.206
Ierland	6.324.642
Rusland	4.419.750
Finland	4.173.585
Luxemburg	3.905.340
Oostenrijk	1.650.266
Polen	271.234
Roemenië	150.000
Bulgarije	137.552
Hongarije	81.746
Estland	69.156
Letland	64.587
Malta	33.536
Andorra	7.385

Humanitaire hulp uitgaven per land aan de regio (2014)

Land	USD
ECHO	346.261.773
Verenigd Koninkrijk	187.126.345
Duitsland	138.153.994
Nederland	59.674.445
Noorwegen	58.340.327
Denemarken	25.692.018
Italië	15.739.640
Zweden	15.501.411
Finland	11.770.836
Frankrijk	11.405.772
Zwitserland	11.256.064
Ierland	8.304.458

Vraag 20

Kunt u een overzicht geven van alle vrijwillige en verplichte uitgaven aan multilaterale organisaties die in 2014 zijn gedaan en deze uitsplitsen per organisatie en per organisatie aangeven waarom de afdracht heeft plaatsgevonden?

Antwoord 20

Naam organisatie	VRIJWILLIG	VERPLICHT	Aandelenkapitaal	Middelenaanvulling (incl. compensatie schuldverlichting)
UNDP	136.348.708			
UNWOMEN	8.315.364			
UNFPA	72.608.206			
UNEP	9.540.200			
UNICEF	112.627.984			
UNAIDS	20.290.177			
WHO / PAHO	15.562.534	5.878.101		
WFP	61.518.140			
FAO	10.485.026			
ILO	10.035.025	5.166.795		
UNHCR	56.482.338			
UNRWA	17.502.000			
UNESCO	11.905.816			
UNIDO		1.433.417		
OHCHR	7.899.757			
UN vredesmissies		76.548.484		
UN	1.069.292	34.255.581		
UN secretariat	2.000.239			
UN university	2.444.000			
UNISDR	1.000.000			
UNMAS	3.500.000			
UNOCHA	47.000.000			
UNODC	4.587.325			
UNOPS	9.438.716			
UNCTAD	600.278			
ITLOS + IZA	359.897			
IMF	3.468.659			
WB	166.327.995			
IFC	12.079.499			
Asian Dev. Bank	8.353.920		2.030.571	21.620.167
African Dev. Bank	13.507.394		3.255.834	102.994.498
EBRD	2.789.915			
IFAD	4.007.480			19.000.000

Toelichting:

- Onder verplichte bijdragen zijn bijdragen die voortvloeien uit het lidmaatschap van multilaterale organisaties. Vaak vloeien deze «contributies» voort een verdrag. Alle andere bijdragen aan multilate-

rale organisaties, geoormerkt en ongeoormerkt, hebben een vrijwillig karakter en zijn specifiek bedoeld voor de realisatie van bepaalde beleidsdoelstellingen.

- Onder aandelenkapitaal vallen de aanvullingen van het aandelenkapitaal bij de Aziatische Ontwikkelingsbank en de Afrikaanse Ontwikkelingsbank.
- Onder middelenaanvulling vallen de middelenaanvulling voor het Aziatische Ontwikkelingsfonds, het Afrikaanse Ontwikkelingsfonds en het Internationale Fonds voor Landbouwontwikkeling (IFAD). Het gaat hier om zogeheten hoog-concessionele leningfaciliteiten van betrokken organisaties ten behoeve van de armste lidstaten.
- De achtergrond van de verschillende bijdragen wordt uitgebreid beschreven in de zogeheten «multilaterale scorekaarten». De brief hierover ontvangt u vóór het zomerreces.

Vraag 21

Kunt u aangeven hoeveel geld, in totaal, al uit het Relief Fund is uitgeven, uitgesplitst per crisis?

Antwoord 21

Bij de presentatie van het *Relief Fund* in september 2014 en in mijn brief van 23 februari 2015 (Kamerstuk 32 605, nr. 156) heb ik aangegeven van het totale bedrag van EUR 570 miljoen in 2014 nog EUR 100 miljoen te willen besteden aan de hulpverlening in de grootste humanitaire crises van dat moment. Van de EUR 100 miljoen euro is uiteindelijk EUR 97,2 miljoen gerealiseerd. De verdeling over de crisisgebieden is als volgt:

- Zuid-Sudan: EUR 16,6 miljoen
- Centraal Afrikaanse Republiek: EUR 10 miljoen
- West-Afrika (ebola): EUR 16 miljoen
- Irak: EUR 10,4 miljoen
- Syrië: EUR 30,5 miljoen

Daarnaast heeft Internationale Rode Kruis een extra bedrag van EUR 6,4 miljoen ontvangen vanwege hun werk in alle conflictgebieden in de wereld, is EUR 7 miljoen besteed aan een NGO-programma voor *early recovery* in de Hoorn van Afrika en het Grote Merengebied en is EUR 340.000 besteed aan het *Dutch Surge Support* (DSS) project, waarmee Nederlandse waterdeskundigheid wordt ingezet in de eerste fase na een watergerelateerde ramp.

Vraag 22

«Nederland drong in 2014 ook bij alle ontwikkelingsbanken consequent aan op een sober salarisbeleid». Kunt u aangeven wat hiervan de resultaten zijn?

Antwoord 22

Nederland zet zich consequent in voor een beloningsbeleid dat niet alleen concurrerend is, maar ook de doelstellingen van de ontwikkelingsbanken als publieke ontwikkelingsinstellingen weerspiegelt. Als aandeelhouder bij deze banken draagt Nederland dit standpunt actief uit in relevante vergaderingen van de Raden van Bewindvoerders. Ook in de gesprekken die ik regelmatig voer met het senior management van deze instellingen benadruk ik bovengenoemde Nederlandse lijn.

Over voorgestelde salarisverhogingen is Nederland consequent kritisch en heeft het de laatste jaren in veel gevallen de bewindvoerders bij de verschillende banken geadviseerd om tegen salarisverhogingen te stemmen. In een enkel geval hebben de bewindvoerders zich, als gevolg van uiteenlopende posities van landen binnen de kiesgroep, onthouden van stemming.

Helaas bevindt Nederland zich met deze lijn veelal in een minderheidspositie en blijkt het doorgaans niet mogelijk een meerderheid van landen te vinden om salarisverhogingen tegen te houden. In het geval van de Wereldbankgroep was hier in 2012 hier wel een meerderheid voor, waardoor de salarisverhoging voor de (plaatsvervangende) bewindvoerders, die destijds werd voorgesteld (met 1,8%), niet doorging. In 2013 en ook in 2014 was dat niet het geval.

Bij de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank werd in 2014 de voorgestelde verhoging van de salarissen van de bewindvoerders niet goedgekeurd.

Vraag 23

Kunt u concreet aangeven hoe Nederland de komende jaren zich gaat inspannen voor de opvang van vluchtelingen in de regio?

Antwoord 23

Opvang van vluchtelingen in de regio van hun herkomstland is een prioriteit van Nederland. Het aantal vluchtelingen en de humanitaire noden wereldwijd zijn momenteel zo hoog dat het steeds moeilijker wordt alle hulpbehoevenden van voldoende hulp te voorzien. Het aanbod van humanitaire financiering stijgt minder snel dan de behoefte. Daarnaast leiden grote aantallen vluchtelingen steeds vaker tot problemen in landen van opvang. Dit betekent dat enerzijds een efficiëntieslag nodig is: hoe kunnen we, op een slimme manier, met hetzelfde geld meer mensen bereiken? Anderzijds dienen bij de hulpverlening aan vluchtelingen ook de problemen in gastlanden te worden aangepakt om voldoende capaciteit en draagvlak voor opvang te behouden.

Om een bijdrage te leveren aan de oplossing van deze problemen heeft het kabinet binnen het Relief Fund de prioriteit gesteld om opvang van vluchtelingen in de regio te verbeteren. Dat betekent dat er, bovenop de reguliere hulp aan vluchtelingen, EUR 30 miljoen is gereserveerd voor katalyserende en innovatieve projecten die beogen de manier van werken te verbeteren. Uitgangspunten hierbij zijn enerzijds dat zelfredzaamheid van vluchtelingen moet worden verbeterd, en anderzijds dat er niet alleen naar de vluchtelingen zelf wordt gekeken, maar ook naar hun omgeving: ook gastgemeenschappen hebben hulp nodig. Daarnaast is het van belang capaciteit van (lokale) overheden te versterken (minder direct hulp geven, meer overheden in staat stellen dat zelf te doen).

De beoogde activiteiten zullen worden uitgevoerd in twee regio's waar de problematiek duidelijk aanwezig is: de regio Syrië en de Hoorn van Afrika. Een goed voorbeeld van een nieuwe manier van vluchtelingenopvang is de samenwerking tussen VNG, gemeente Amsterdam, hulporganisaties en lokale autoriteiten in en rond het vluchtelingenkamp Za'atari in Jordanië. Momenteel wordt bekeken of deze ervaring kan worden ingezet in Libanon. Daarnaast wordt bekeken hoe spanningen tussen Syrische en Libanese jongeren kunnen worden verkleind door activiteiten op het gebied van sport en psychosociale ondersteuning. Ook valt te denken aan een verbeterde inzet van hulp in de vorm van geld in plaats van goederen. Vluchtelingen kunnen zo zelf bepalen waaraan ze het meest behoefte hebben: deze vorm van hulp is goedkoper en vergroot de zelfredzaamheid.

Ook zal Nederland een leidende rol spelen bij het *EU Regional Development and Protection Programme* voor de Hoorn van Afrika. Dit is een kans om door middel van een geïntegreerde en vraag gestuurde benadering samen met de landen in de regio de migratieproblematiek te koppelen aan verbeterde opvang van vluchtelingen.

Vraag 24

Kunt u aangeven hoeveel geld wordt besteed aan het versterken van migratiemanagement van ontwikkelingslanden en het bestrijden van mensensmokkel- en handel en uitbuiting van migranten?

Antwoord 24

Het budget voor migratie en ontwikkeling bedroeg EUR 9 miljoen per jaar, waarvan jaarlijks circa EUR 4 miljoen werd besteed aan terugkeer en herintegratie van ex-asielzoekers uit Nederland. In de kamerbrief van 22 april 2015 (Kamerstuk 19 637, nr. 1994) werd u geïnformeerd over het kabinetsbesluit om het budget voor terugkeerprojecten te verhogen naar een jaarlijks bedrag van EUR 10 miljoen. Het totale budget voor migratie en ontwikkeling is derhalve met ingang van 2015 verhoogd tot EUR 15 miljoen, waarvan jaarlijks EUR 10 miljoen voor terugkeer en EUR 5 miljoen voor het versterken van migratiemanagement in ontwikkelingslanden en het bestrijden van mensensmokkel en -handel en uitbuiting van migranten.

Vraag 25

Waarom zijn de programma's op het terrein van migratie en ontwikkeling in 2014 gestart?

Antwoord 25

Ook voor en na 2014 zijn projecten gestart op het terrein van migratie en ontwikkeling. Ieder jaar wordt een aantal nieuwe programma's gestart en worden afgeronde projecten afgesloten, zo ook in 2014.

Vraag 26

Wat is een sociale onderneming?

Antwoord 26

Voor een sociale onderneming is geld verdienen (voor externe aandeelhouders) niet het hoofddoel, maar een strategie om de maatschappelijke impact op mens en milieu te verbeteren. Het is een (*for-profit* of *non-profit*) onderneming met een product of dienst en verdienmodel, en heeft één of meerdere eigenaren, en soms ook aandeelhouders.

Vraag 27

Kunt u aangeven hoe hoog de directe en indirecte financiële bijdrage van Nederland was in 2014 aan zowel partner- als niet-partnerlanden, uitgesplitst per land?

Antwoord 27

Hieronder vindt u het gevraagde overzicht. De directe bijdragen betreffen zowel centraal gefinancierde programma's als activiteiten die via de ambassades worden ondersteund (de gedelegeerde landenprogramma's). Indirecte financiële bijdragen hebben betrekking op centrale programma's (bijvoorbeeld via (inter)nationale NGO's en het bedrijfsleveninstrumentarium), die niet geoormerkt zijn voor een specifiek land en daarom alleen bij benadering kunnen worden vastgesteld. In het overzicht zijn algemene Nederlandse bijdragen aan multilaterale organisaties niet meegenomen.

Landnaam (* = partnerland)	Directe Bilaterale Uitgaven	Indirecte Bilaterale Uitgaven
(*) Afghanistan	58.246.545	36.896.460
(*) Burundi	20.934.837	43.046.623
(*) Mali	33.436.695	32.657.074
(*) Palestinian Territories	23.740.301	22.275.446
(*) Rwanda	38.179.244	30.301.516
(*) South Sudan	41.304.768	16.511.185
(*) Yemen	15.926.359	9.295.379
(*) Bangladesh	52.924.880	28.793.701
(*) Benin	32.136.124	20.406.382
(*) Ethiopia	67.797.732	45.280.740
(*) Ghana	23.395.731	29.381.486
(*) Indonesia	23.612.283	32.383.797

Landnaam (*) = partnerland	Directe Bilaterale Uitgaven	Indirecte Bilaterale Uitgaven
(*) Kenya	24.697.616	46.738.467
(*) Mozambique	35.932.374	26.161.949
(*) Uganda	16.523.627	39.299.712
Bolivia	4.826.084	18.050.755
Burkina Faso	0	13.841.003
Colombia	3.717.382	26.055.771
Congo, Dem. Rep.	7.493.568	37.476.953
Egypt	661.488	10.394.448
Georgia	388.871	7.224.931
Guatemala	67.007	17.240.979
Kosovo	702.196	6.769.050
Moldova	389.308	5.602.630
Mongolia	126.996	5.715.721
Nicaragua	0	19.593.426
Pakistan	10.467.010	14.879.521
Senegal	3.203.619	17.986.584
South Africa	2.338.480	25.498.557
Sudan	4.452.240	34.559.523
Suriname	3.913.964	5.401.144
Tanzania	448.837	28.957.873
Vietnam	0	19.480.692
Zambia	31.922	23.605.321
Brazil	93.598	16.445.695
China	1.820.684	2.332.015
India	653.568	17.407.981
Iraq	12.285.768	5.516.212
Mexico	154.498	889.311
Nigeria	1.950.910	19.140.475
Turkey	490.251	828.530
Ukraine	3.018.335	954.071
Albania	0	5.329.919
Algeria	49.683	3.231.436
Angola	38.594	9.633.242
Armenia	161.128	5.707.804
Belarus	5.550	118.736
Bosnia-Herzegovina	4.130.999	3.737.386
Botswana	127.092	1.319.405
Cambodia	0	12.857.507
Cape Verde	0	3.506.696
Central African Rep.	16.088.122	9.147.468
Costa Rica	39.223	2.639.278
Cote d'Ivoire	0	6.993.704
Cuba	215.359	203.348
Djibouti	1.000.000	4.769.716
Dominican Republic	21.000	223.844
Eritrea	0	4.727.208
Haiti	1.921.897	6.604.793
Iran	920.951	2.222.352
Jordan	1.308.070	10.528.099
Kazakhstan	442.866	375.862
Korea, Dem.	22.813	257.745
Lebanon	5.128.367	11.898.133
Liberia	5.118.296	11.601.550
Libya	288.200	4.537.425
Morocco	968.603	4.078.984
Myanmar (Burma)	5.993.101	13.189.082
Namibia	92.270	2.849.053
Nepal	55.000	15.252.331
Panama	126.212	408.722
Paraguay	20.000	4.123.670
Peru	3.170	11.450.812
Philippines	46.470	11.993.133
Sierra Leone	6.050.716	14.202.435
Somalia	4.705.314	12.211.969
Sri Lanka	49.280	8.290.730
Syria	34.816.254	11.409.557
Thailand	0	6.481.459
Tunisia	1.587.433	4.134.530
Zimbabwe	1.509.152	17.048.096
Totaal	665.536.881	1.120.576.308

Vraag 28

Welk effect heeft de onderbesteding op artikel 1.3 (Versterkte private sector en een verbeterd investeringsklimaat in ontwikkelingslanden) van ruim 32 miljoen euro voor het Nederlands bedrijfsleven?

Antwoord 28

Het financiële resultaat van artikel 1.3 wordt toegelicht op pagina 37 van het Jaarverslag BHOS. Onderdelen van die toelichting die het Nederlands bedrijfsleven raken zijn de lagere uitgaven voor technische assistentie voor het DGGF en neerwaartse bijstelling van het budget voor ORIO als gevolg van een vertraagde ontwikkelfase van projecten en de uitvoering hiervan. De transacties die in 2014 voor het DGGF zijn aangekondigd hadden bovendien een dusdanige kwaliteit dat inzet van technische assistentie ten behoeve van revolverendheid, lokale impact of MVO-aspecten overbodig was.

Bij beide programma's is sprake van vaststaande verplichtingen. Dit betekent dat niet in 2014 gerealiseerde uitgaven doorschuiven naar latere jaren en met het Nederlands bedrijfsleven aangegane verplichtingen gewoon gestand worden gedaan.

Vraag 29

Wat verstaat u onder «interessante posities bij multilaterale organisaties»?

Antwoord 29

Onder «interessante posities bij multilaterale organisaties» versta ik assistent-deskundigenposities bij multilaterale organisaties, die zijn gericht op institutionele ontwikkeling en capaciteitsopbouw en direct aansluiten op de belangrijkste thema's van de beleidsagenda voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Vraag 30

Op welke interessante posities bij welke multilaterale organisaties zijn de 75 assistent-deskundigen uit Nederland en ontwikkelingslanden geplaatst? Kunt u hiervan een overzicht geven?

Antwoord 30

Per 31 mei 2015 zijn 72 assistent-deskundigen geplaatst op de hieronder weergegeven posities.

Organisatie	Position	Land	Standplaats	Nationaliteit	Sexe
Biodiversity	Genetic diversity to increase food security	Kenya	Nairobi	NL	F
Biodiversity	Genetic Resources and Food Security policy	Uganda	Kampala	DC	F
CIFOR	Enhancing resilience to climate change in West Africa	Burkina Faso	Ouagadougou	DC	F
CIFOR	Forests, food security and rural livelihoods	Indonesia	Bogor	NL	M
FAO	Programme Officer	Bangladesh	Dhaka	NL	F
FAO	Programme Officer Food & Nutrition	Mozambique	Maputo	DC	M
FAO	Agricultural water resources	Ethiopia	Addis Abeba	NL	M
FAO	Food security and water management	Uganda	Kampala	DC	M
ICRISAT	Technology Transfer Specialist	Kenya	Nairobi	NL	F
ICRISAT	Sorghum Breeding Specialist	Mali	Bamako	DC	M
IFAD	Public Private Partnership Officer	Italy	Rome	NL	F
IFAD	Rural Water for Food Security Officer	Italy	Rome	NL	M
IFAD	Associate Professional Officer Agricultural Development	Kenya	Nairobi	NL	M
IFAD	Associate Professional Officer	Nigeria	Abuja	DC	F
IFAD	Agricultural Development				
IITA	Agric. Economist Maize-Legume Systems Southern Africa	Malawi	Lilongwe	DC	M

Organisatie	Position	Land	Standplaats	Nationaliteit	Sexe
ILO	Labour inspection	Bangladesh	Dhaka	NL	F
ILO	Social protection	Indonesia	Jakarta	DC	M
IOM	Donor relations Officer	Switzerland	Geneva	NL	M
UNDESA	Associate Judicial Officer DPKO	USA	New York	DC	M
UNDESA	Associate Expert Disaster Risk Reduction UNISDR/OCHA	USA	New York	DC	F
UNDESA	Associate Expert in Political Affairs DPA -Europe Division / MEWAD	USA	New York	NL	F
UNDESA	Associate Expert in Political Affairs DPA	Belgium	Brussel	NL	M
UNDESA	Associate Expert in Human Rights OHCHR	Senegal	Dakar	NL	F
UNDESA	Associate Expert for Partnership EOSG/UNPO	USA	New York	DC	M
UNDESA	Associate Expert in Political Affairs UNODA	Switzerland	Geneve	NL	M
UNDESA	Project officer Field Support DFS-OUSG /Associate Planning Officer DPKO/ OROLSI m.i.v. 30-6-2014	USA	New York	NL	F
UNDESA	AE Business Management and HRM. CEB	Switzerland	Geneva	NL	M
UNDESA	Human Resource Officer OUSG	USA	New York	NL	M
UNDESA	Associate Expert in Political Affairs DPA/SCAD	USA	New York	NL	F
UNDESA	Associate Expert in Gender and Political Affairs DPA	USA	New York	NL	F
UNDESA	Associate Expert in Programma Management OCHA/SPEGS	USA	New York	DC	F
UNDESA	Associate Expert in IASC/ECHA Secretariat OCHA	USA	New York	DC	M
UNDESA	Associate Expert in Political Affairs (OSES) (UNOWA/DPA)	Senegal	Dakar	NL	F
UNDESA	AE in Human Rights, especially women's human rights, sexual and reproductive health	Switzerland	Geneve	NL	M
UNDP	Programme Analyst Energy & Environment	Rwanda	Kigali	DC	M
UNDP	Programme Analyst Inclusive Growth	Ghana	Accra	NL	M
UNDP	Programme Analyst Private Sector Development	Ethiopia	Addis Abeba	DC	F
UNDP	Programme Analyst for Conflict prevention team	Timor-Leste	Timor Leste & New York	NL	F
UNDP	Programme Analyst Governance of Local Development finance and inclusive finance	Burundi	Bujumbura	DC	F
UNDP	Programme Officer ROL Unit	Afghanistan	Kabul	NL	M
UNEP	Office for operations, Donor Partnership	Kenya	Nairobi	NL	F
UNEP	JPO Terrestrial Ecosystem Management	Kenya	Nairobi	DC	M
UNFPA	Youth leadership in sexual and reproductive rights promotion	Benin	Cotonou	NL	F
UNFPA	Population YSRH	Ethiopia	Addis Abeba	DC	F
UNFPA	Human Resources Policy Analyst	USA	New York	NL	F
UNFPA	Maternal Health	Mauritania	Nouakchott	NL	F
UNFPA	HIV/AIDS	Zimbabwe	Harare	NL	F
UNFPA	Population & Development & Gender Equality	Kenya	Nairobi	DC	F
UNFPA	Gender Based Violence	Burundi	Bujumbura	DC	F
UNHCR	Associate Resettlement Officer	Switzerland	Geneva	NL	F
UNHCR	Associate Programme Officer Solutions	Switzerland	Geneva	NL	F
UNHCR	Associate Protection Officer	Afghanistan	Herat	DC	F
UNHCR	Associate Protection Officer Capacity Building	Kenya	Nairobi	DC	F
UNHCR	Associate Programme Officer	Sudan	Kassala	NL	F
UNHCR	Sexual and Gender Based Violence	Switzerland	Geneva	DC	F
UNHCR	Refugee status determination	Jordanië	Amman	NL	F
UNHCR	Protection Officer	Congo (RDC)	Lubumbashi	DC	M
UNICEF	UN Coherence Officer	USA	New York	NL	F
UNICEF	Programme Officer Emergency WASH	Tanzania	Dar es Salaam	DC	F
UNICEF	Child Protection Officer	Cambodia	Phnom Penh	NL	F
UNICEF	Programme Officer Education	Rwanda	Kigali	DC	F
UNICEF	Programme Officer Field Emergency	Indonesia	Jakarta	DC	F

Organisatie	Position	Land	Standplaats	Nationaliteit	Sexe
UNRWA	Associate Expert (External Relations and Projects)	Palestine	Jeruzalem	NL	F
UNWOMEN	Programme Analyst Women's empowerment	India	Delhi	DC	F
UNWOMEN	Coordination and Advocacy Analyst	Pakistan	Islamabad	NL	F
UNWOMEN	Programme Analyst	USA	New York	DC	F
WFP	Nutrition Officer	Tanzania	Dar es Salaam	DC	M
WFP	Nutritionist	Bangladesh	Dhaka	NL	F
WFP	Social Protection	Ethiopia	Addis Abeba	NL	F
WFP	Nutrition Programme	Sierra Leone	Freetown	DC	F
WHO	Sexual and Reproductive Health	PNG	Port Moresby	NL	F
WHO	Reproductive Health and Research (violence against women)	Switzerland	Geneva	NL	F

Toelichting:

- DC: De functie wordt vervuld door iemand uit een ontwikkelingsland.
- NL: De functie wordt vervuld door iemand uit Nederland

Vraag 31

Welke veranderingen in de BNP-berekening hebben het verschil van ruim 206 miljoen euro tot gevolg gehad?

Antwoord 31

De omvang van het ODA-budget is gekoppeld aan de ontwikkeling van het BNP. Aanpassingen van het ODA-budget door groei of krimp van het BNP worden in eerste instantie geparkeerd op artikel 5.2 en in de loop van het jaar verdeeld over de verschillende begrotingsartikelen. Als gevolg van een lagere dan geraamde groei van het BNP was in 2014 sprake van een korting op het ODA-budget van EUR 206 miljoen. Deze BNP-korting is gedurende het begrotingsjaar ingevuld en valt daardoor weg in de uiteindelijke realisatie op artikel 5.2.

Vraag 32

Hoeveel geld is er door malversaties in totaal verloren gegaan?

Antwoord 32

Het departementaal jaarverslag geeft inzicht in alle bewezen malversaties, inclusief het gemalverseerde bedrag. Het is niet in alle gevallen mogelijk om aan te geven of er Nederlands geld gemoeid is, wanneer het niet om een directe bijdrage aan een activiteit gaat. Uit het oogpunt van transparantie worden ook deze gevallen meegenomen in de rapportage. In 2014 zijn 18 gevallen van malversaties (16 hiervan hebben betrekking op 2014, 2 op 2013) bewezen. De bedragen die bij de 18 gevallen in de bijlage worden genoemd zijn onderwerp van frauduleuze- en/of onrechtmatige handelingen. Het feit dat het overzicht over bewezen malversaties spreekt, betekent nog niet automatisch dat het geld reeds definitief verloren is gegaan.

Inzet van het sanctiebeleid is om de financiële schade terug te vorderen. Het resultaat van het sanctiebeleid is tevens opgenomen in het departementaal jaarverslag. Zoals blijkt uit de tabel lukt het om in een aantal gevallen het geld terug te halen en in een aantal gevallen is dat een erg lastig en langdurig proces. Definitief oninbaar is in 2014 een bedrag van EUR 13.340 afgeboekt.

Vraag 33

Hoeveel geld wordt er in totaal uitgegeven aan het onderzoeken en het vervolgen van malversaties?

Antwoord 33

Aan het malversatiebeleid zijn kosten verbonden die zijn te relateren aan het aantal fte's die binnen het ministerie voor BHOS een rol spelen in het malversatiebeleid. De werkzaamheden opgeteld is het aantal fte's wereldwijd op 3 te bepalen (op jaarbasis in totaal EUR 354.000). Dit bedrag is gebaseerd op de integrale loonkosten (s.12), zoals vermeld in de handleiding overheidstarieven 2015 van het Ministerie van Financiën.

Onderzoeken naar vermoedens van malversatie worden uitgevoerd door internationale of lokale accountantskantoren of bij zoals bij de VN door experts van de organisatie zelf. Nederland ziet toe op de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van het onderzoek. Niet in alle gevallen is Nederland dus qua kosten betrokken bij deze onderzoeken. Een overzicht met de uitgaven verbonden aan deze auditonderzoeken is derhalve niet voorhanden.

Vraag 34

Wat betekent het dat ICCO de schade accepteert en voor eigen rekening neemt?

Antwoord 34

ICCO voert in het kader van ontwikkelingssamenwerking projecten uit in samenwerking met partnerorganisaties. Deze partnerorganisaties worden door ICCO door middel van een «partnerassessment» getoetst op professionaliteit en kwaliteit van het financieel beheer. Ondanks dat deze assessments door ICCO worden afgenomen, is bij een van de partnerorganisaties van ICCO een malversatie aan het licht gekomen. Vanuit het «zero tolerance» beleid zijn kosten als gevolg van fraude geen subsidiabele kosten die op de subsidie van het ministerie verantwoord kunnen worden. ICCO accepteert de schade voor eigen rekening.